

Zakon o zadrugama

Law on Cooperatives

Zakon je objavljen u "Službenom listu SRJ", br. 41/96.

I. OSNOVNE ODREDBE

lan 1.

Zadruga je oblik organizovanja fizičkih lica (u daljem tekstu: zadrugari) u kojoj oni, poslovanjem na zadružnim principima dobrovoljnosti i solidarnosti, demokratičnosti, ekonomskog učesništva, jednakog prava upravljanja, samostalnosti, ekonomske, socijalne i kulturne interese.

lan 2.

Zadruge se osnivaju kao zemljoradničke - opšte i specijalizovane (žitarske, voćarske, vinogradarske, reparske, stočarske, poljarske, domaćinstva i sl.), stambene, potrošačke, zanatske, zdravstvene, omladinske, studentske i u drugim vrstama, kao i druge vrste zadruga za obavljanje proizvodnje, prometa robe i vršenje usluga, u skladu sa ovim zakonom.

Zadruge se mogu osnovati i kao štedno-kreditne zadruge.

Na osnivanje, organizaciju, poslovanje i na upravljanje štedno-kreditnim zadrugama, primenjuju se odredbe saveznog zakona kojim se uređuju banke i druge finansijske organizacije.

lan 3.

Zemljoradničke zadruge organizuju proizvodnju na gazdinstvima zadrugara, proizvode, prerađuju i prodaju poljoprivredno-prehrambene i druge proizvode zadruga i zadrugara, snabdevaju zadrugare reprodukcijom materijalom, energijom, sredstvima za proizvodnju, delovima za poljoprivrednu mehanizaciju i drugom robom, vrše promet roba zadrugara i za zadrugare i organizuju štedno-kreditne poslove u zadrugama.

Zemljoradničke zadruge mogu biti opšte i specijalizovane (žitarske, voćarske, vinogradarske, reparske, stočarske, poljarske, domaćinstva i dr.).

Zemljoradnici mogu osnovati i zemljoradničke štedno-kreditne zadruge.

Stambene zadruge, kao investitori i izvođači radova, organizuju izgradnju i održavanje i grade i održavaju stanove, stambene zgrade i poslovni prostor za zadrugare, angažovanjem sredstava i rada zadrugara i drugih fizičkih i pravnih lica.

Potrošačke zadruge snabdevaju svoje zadrugare i zadrugare drugih potrošačkih zadruga - članica istog zadružnog saveza proizvodima široke potrošnje.

Zanatske zadruge izrađuju i prodaju svoje zanatske proizvode i zanatske zadruge svojih zadrugara, obavljaju zanatske usluge i snabdevaju zadrugare reprodukcijom materijalom i sredstvima za proizvodnju.

Zdravstvene zadruge pružaju pomoć zadrugarima i članovima njihovih porodica u ostvarivanju zdravstvene zaštite, nabavkom lekova i pružanjem drugih zdravstvenih usluga.

Omladinske i studentske zadruge obezbeđuju zadrugarima da, na organizovan na in za potrebe poslodavaca obavljaju povremene, privremene i sli ne poslove za koje se ne zasniva radni odnos, radi sticanja sredstava za školovanje i zadovoljavanje osnovnih, socijalnih, kulturnih i drugih li nih i zajdeni kih potreba zadrugara.

U eni ke zadruge kroz rad obrazuju i osposobljavaju u enike - zadrugare za odre ena zanimanja i omogu avaju im da tim radom sti u sredstva za vannastavne, društvene, sportske i kulturne aktivnosti, organizovanje ekskurzija, nabavku u ila, pomo u enicima slabijeg materijalnog stanja i za druge sli ne potrebe.

lan 4.

Zavisno od ciljeva osnivanja i potrebnih sredstava za osnivanje i poslovanje, zadruge se mogu osnivati i poslovati sa udelima ili bez udela, u skladu sa ugovorom o osnivanju i zadružnim pravilima.

lan 5.

Zadruga je pravno lice. Zadruga se ne može organizovati kao preduze e ili drugi oblik organizovanja, niti se može pripojiti ili spojiti s preduze em ili drugim pravnim licem koje nije zadruga.

lan 6.

Zadruga u pravnom prometu istupa u svoje ime i za svoj ra un, u svoje ime i za ra un zadrugara ili u ime i za ra un zadrugara.

lan 7.

Zadruga u pravnom prometu odgovara za svoje obaveze svom svojom imovinom. Za obaveze koje se nisu mogle izmiriti iz imovine zadruge odgovaraju zadrugari solidarno, najmanje iznosom svog udela, ako ugovorom o osnivanju, odnosno zadružnim pravilima nije predvi eno da odgovaraju ve im iznosom. Zadružnim pravilima utvr uje se rok, koji ne može biti kra i od godinu dana, u kome zadrugar kome je taj status prestao odgovara za obaveze zadruge nastale za vreme dok je bio zadrugar.

lan 8.

Zadruga može, ako je to u interesu zadrugara i ako je to utvr eno njenim pravilima, obavljati poslove i sa nezadrugarima i za nezadrugare, na na in i u obimu kojim se ne dovodi u pitanje ostvarivanje ciljeva zbog kojih se ne dovodi u pitanje ostvarivanje ciljeva zbog kojih je zadruga osnovana.

II. OSNIVANJE ZADRUGE

lan 9.

Zemljoradni ku zadrugu može osnovati najmanje deset zemljoradnika i drugih fizi kih lica koji imaju u svojini ili po drugom osnovu koriste zemljište, objekte ili sredstva za rad u poljoprivredi.

Stambenu zadrugu može osnovati najmanje 30 fizi kih lica.

Potroša ku zadrugu može osnovati najmanje deset fizi kih lica.

Zanatsku zadrugu može osnovati najmanje deset fizi kih lica koja imaju stru nu spremu potrebnu za obavljanje poslova iz delatnosti zadruge.

Zdravstvenu zadrugu može osnovati najmanje deset fizi kih lica, od kojih najmanje jedno mora biti lekar.

Omladinsku i studentsku zadrugu može osnovati najmanje deset fizi kih lica (studenti, u enici i nezaposlena lica).

U eni ku zadrugu mogu osnovati škole i domovi u enika. Drugu vrstu zadruge može osnovati najmanje deset fizi kih lica.

Ian 10.

Osniva ki akt zadruge je ugovor o osnivanju.

Izuzetno od odredbe stava 1. ovog lana, osniva ki akt u eni ke zadruge koju osniva jedno pravno lice je odluka o osnivanju.

Osniva ki akt sa injava se u pismenom obliku i potpisuju ga osniva i.

Ian 11.

Ugovor o osnivanju sadrži odredbe o:

- firmi i sedištu zadruge;
- imenima, zanimanju i adresi osniva a;
- imenu lica koje e obavljati poslove privremenog poslovođnog organa;
- delatnosti zadruge;
- iznosu sredstava potrebnih za osnivanje zadruge i na inu obezbe enja tih sredstava;
- iznosu i obliku udela pojedinog osniva a ili iznosu sredstava pojedinog osniva a za zadrugu koja se osniva i posluje bez udela;
- odgovornosti zadrugara za obaveze zadruge;
- na inu i roku uplate, odnosno unošenja udela osniva a ili na inu i roku uplate, odnosno unošenja sredstava osniva a za zadrugu koja se osniva i posluje bez udela;
- na inu sazivanja i roku u kome su osniva i obavezni da sazovu osniva ku skupštinu, kao i na inu donošenja odluka;
- drugim pitanjima zna ajnim za osnivanje zadruge.

Ugovor, odnosno odluka o osnivanju u eni ke zadruge sadrži odredbe o firmi i sedištu zadruge, nazivu i sedištu osniva a, iznosu sredstava potrebnih za osnivanje zadruge, pravima i obavezama osniva a i drugim pitanjima zna ajnim za osnivanje u eni ke zadruge.

Ian 12.

Zadružna pravila donose se na osniva koj skupštini ve inom glasova osniva a. Na osniva koj skupštini vrši se izbor prvih organa zadruge, osim ako osniva i zadruge ne odlu e da izbor organa zadruge obave u odre enom roku, a najdocnije u roku od 30 dana od dana održavanja osniva ke skupštine.

lan 13.

Zadružna pravila sadrže odredbe o:

- firmi i sedištu zadruga;
- delatnosti zadruga;
- statusnim promenama i prestanku zadruga;
- zastupanju i predstavljanju zadruga;
- uslovima i na inu sticanja statusa zadrugara;
- uslovima i na inu prestanka statusa zadrugara;
- obliku i iznosu udela koje upisuju zadrugari i roku uplate udela;
- na inu i roku uplate, odnosno unošenja sredstava osniva a i roku za vra anje sredstava osniva a za zadruga koje se osnivaju i posluju bez udela;
- odgovornosti zadrugara za obaveze zadruga;
- ostalim pravima i obavezama zadrugara;
- raspodeli dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima i pokrivanju gubitaka, odnosno manjaka u poslovanju;
- delu dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima koji se raspore uju u obavezni rezervni fond;
- izboru, opozivu i delokrugu organa zadruga;
- na inu odlu ivanja skupštine zadruga, izboru, opozivu i pravima i obavezama predstavnika zadrugara, ako skupštinu ine predstavnici zadrugara;
- povra aju udela;
- zadružnoj knjizi;
- zadružnoj reviziji;
- obaveštavanju zadrugara i poslovnoj tajni;
- me uzadružnoj saradnji i zadružnom obrazovanju zadrugara;
- opštim aktima zadruga i na inu njihovog donošenja;
- drugim pitanjima zna ajnim za poslovanje zadruga.

lan 14.

Zadruga se smatra osnovanom i sti e svojstvo pravnog lica upisom u sudski registar (u daljem tekstu: registar).

Prijava za upis u registar podnosi se nadležnom sudu u roku od 30 dana od dana održavanja osniva ke skupštine.

Uz prijavu za upis u registar podnose se: osniva ki akt; zadružna pravila; zapisnik sa osniva ke skupštine; druge isprave i dokazi, u skladu s ovim zakonom i propisima kojima se ure uje upis u registar.

III. STICANJE I PRESTANAK STATUSA ZADRUGARA

1. Sticanje statusa zadrugara

lan 15.

Fizi ka lica - osniva i zadruga sti u status zadrugara osnivanjem zadruga.

lan 16.

Status zadrugara mogu ste i fizi ka lica koja ispunjavaju uslove propisane za osniva e te vrste zadruga. Status zadrugara u eni ke zadruge mogu ste i u enici škole, odnosno doma u enika, osniva a te zadruge.

Ian 17.

Status zadrugara posle osnivanja zadruge sti e se po osnovu zahteva i pristupne izjave kojom potpisnik prihvata prava, obaveze i odgovornosti zadrugara, utvr ene ugovorom o osnivanju, odnosno zadružnim pravilima.

Pristupna izjava sadži naro ito: dokaz o izvršenoj uplati, odnosno unošenju udela ili uplati lanarine ili izjavu potpisnika da e u odre enom roku uplatiti, odnosno uneti udeo, i izjavu potpisnika da prihvata odredbe ugovora o osnivanju, odnosno zadružna pravila o odgovornosti za obaveze zadruge i da je upoznat sa obavezama zadruge nastalim pre potpisivanja pristupne izjave.

Ian 18.

Odluku o sticanju statusa zadrugara donosi organ zadruge odre en zadružnim pravilima.

Zadruga je dužna da, najdocnije u roku od 30 dana od dana prijema zahteva, pismeno obavesti podnosioca zahteva da li je zahtev prihva en.

Ako zadruga o svojoj odluci ne obavesti podnosioca zahteva u roku iz stava 2. Ovog lana, smatra e se da zahtev nije prihva en.

Podnosilac zahteva iji je zahtev odbijen, ima pravo žalbe skupštini zadruge, u roku utvr enom zadružnim pravilima.

Ian 19.

Po prihvatanju zahteva za sicanje statusa zadrugara, podnosilac zahteva potpisuje pristupnu izjavu i time sti e status zadrugara.

Ian 20.

Sticanjem statusa zadrugara, zadrugar odgovara i za obaveze zadruge nastale pre sticanja tog statusa.

2. Prestanak statusa zadrugara

Ian 21.

Status zadrugara prestaje istupanjem iz zadruge, isklju enjem iz zadruge, smr u zadrugara ili prestankom zadruge.

Ian 22.

Zadrugar može da istupi iz zadruge po osnovu pismene izjave o istupanju.

Status zadrugara prestaje danom kad zadruga primi njegovu pismenu izjavu o istupanju, ako zadružnim pravilima nije odre en otkazni rok.

Ako zadrugar ima dospele obaveze prema zadruzi, status zadrugara prestaje po podmirenju tih obaveza, ali ne pre isteka otkaznog roka.

lan 23.

Zadrugar može biti isklju en iz zadruge zbog razloga utvr enih zadružnim pravilima.

Odluku o isklju enju zadrugara donosi organ odre en zadružnim pravilima.

Odluka o isklju enju mora biti obrazložena.

Protiv odluke o isklju enju zadrugar može podneti žalbu skupštini zadruge, u roku utvr enom zadružnim pravilima.

Odluku po žalbi zadrugara skupština zadruge donosi u roku utvr enom zadružnim pravilima.

Ako odluka po žalbi zadrugara nije donesena u roku iz stava 5. ovog lana, smatra e se da je žalba odbijena.

Status zadrugara prestaje danom koji je odre en odlukom o isklju enju.

Ako je protiv odluke o isklju enju zadrugar podneo žalbu, status zadrugara prestaje danom donošenja odluke o odbijanju žalbe na odluku o isklju enju, a ako odluka po žalbi nije doneta u roku iz stava 5. ovog lana danom proteka tog roka.

lan 24.

Naslednici umrlog zadrugara mogu ste i status zadrugara, s pravima i obavezama umrlog zadrugara, ako o tome odlu i organ zadruge odre en zadružnim pravilima i ako ispunjavaju uslove za sticanje statusa zadrugara.

lan 25.

Danom prestanka statusa zadrugara prestaju prava i obaveze zadrugara, osim imovinskih prava i obaveza utvr enih ugovorom o osnivanju, zadružnim pravilima i ovim zakonom.

IV. KNJIGA ZADRUGARA

lan 26.

Zadruga je dužna da uredno vodi knjigu zadrugara.

U knjigu zadrugara upisuju se: ime, adresa i zanimanje zadrugara, datum sticanja statusa zadrugara, oblik i iznos upisanih udela, datum i iznos uplate, odnosno unošenja udela ili lanarine, datum i na in prestanka statusa zadrugara, datum povra aja udela i drugi podaci od interesa za zadregu, odre eni zadružnim pravilima.

Zadruga je dužna da trajno uva knjigu zadrugara.

Knjiga zadrugara ima karakter javne isprave.

Poverioci zadruga i druga lica koja imaju pravni interes mogu tražiti uvid u knjigu zadrugara.

V. OBAVLJANJE STRUČNIH I DRUGIH POSLOVA U ZADRUZI

lan 27.

Zadrukar može obavljati stručne i druge poslove u zadruzi prema svojim stručnim sposobnostima, u skladu sa zadružnim pravilima. Za obavljanje stručnih i drugih poslova u zadruzi, zadruga može zapošljavati lica izvan reda zadrugara ili te poslove poveriti drugim pravnim i fizičkim licima.

lan 28.

Lice zaposleno u zadruzi može postati zadrugar te zadruga ako je to predviđeno zadružnim pravilima.

VI. UPRAVLJANJE ZADRUGOM I ORGANI ZADRUGE

lan 29.

Zadrugom upravljaju zadrugari. U upravljanju zadrugom zadrugari imaju jednako pravo glasa (jedan zadrugar jedan glas).

lan 30.

Organi zadruga su: skupština, upravni odbor, nadzorni odbor i direktor zadruga, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Predsednik i članovi upravnog odbora, direktor zadruga, predsednik i članovi nadzornog odbora biraju se na vreme određeno zadružnim pravilima, koje ne može biti duže od pet godina, uz mogućnost ponovnog izbora.

1. Skupština zadruga

lan 31.

Skupštinu zadruga čine svi zadrugari. Skupština zadruga:

- donosi zadružna pravila;
- utvrđuje poslovnu politiku zadruga;
- odlučuje o statusnim promenama i prestanku zadruga;
- odlučuje o osnivanju preduzeća i drugog oblika organizovanja;
- usvaja godišnji obračun i izveštaje o poslovanju;
- donosi programe i planove razvoja;
- odlučuje o raspodeli dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima i pokrivanju gubitaka, odnosno manjaka;
- bira i opoziva predsednika i članove upravnog odbora i predsednika i članove nadzornog odbora;
- bira i razrešava direktora zadruga;
- donosi poslovnik o svom radu;
- odlučuje o drugim pitanjima utvrđenim saveznim zakonom, ugovorom o osnivanju i zadružnim pravilima.

lan 32.

Ako zadruga ima više od 100 zadrugara, zadružnim pravilima može se odrediti da se poslovi iz delokruga skupštine zadruge prenesu na skupštinu predstavnika zadrugara. Predstavnicima zadrugara biraju se na vreme koje ne može biti duže od pet godina, uz mogućnost ponovnog izbora. Način i postupak izbora, kao i pitanja koja se odnose na prava i obaveze članova skupštine predstavnika zadrugara uređuju se zadružnim pravilima.

Član 33.

Skupština zadruge održava se najmanje jedanput godišnje. Sazivanje sednice skupštine zadruge, na način i u postupku koji se odnose na rad i odluke skupštine uređuju se zadružnim pravilima.

Član 34.

O donošenju zadružnih pravila, statusnim promenama i prestanku zadruge, raspodeli dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima i pokrivanju gubitaka, odnosno viška prihoda nad rashodima i pokrivanju gubitaka, odnosno manjaka, izboru i opozivu predsednika i članova upravnog odbora i predsednika i članova nadzornog odbora i izboru i razrešenju direktora zadruge, skupština odlučuje većinom glasova ukupnog broja svojih članova, ako zadružnim pravilima nije predviđeno da se te odluke donose drugom kvalifikovanim većinom.

2. Upravni odbor

Član 35.

Upravni odbor sastoji se od najmanje pet članova. Članovi upravnog odbora biraju se iz reda zadrugara. Ako u zadrugi ima više od 50 zaposlenih koji nisu zadrugari, jedan član upravnog odbora bira se iz reda tih zaposlenih.

Član 36.

Zadruga sa manje od 20 zadrugara ne mora obrazovati upravni odbor. Ako zadruga ne obrazuje upravni odbor, poslove iz delokruga upravnog odbora obavlja organ zadruge određen zadružnim pravilima.

Član 37.

Upravni odbor:

- sprovodi poslovnu politiku zadruge;
- razmatra i predlaže skupštini zadruge usvajanje godišnjeg obračuna;
- usvaja periodične obračune;
- priprema predloge odluka za skupštinu zadruge i izvršava odluke skupštine;
- priprema izveštaje o poslovanju, bilansu sredstava i bilansu uspeha i sprovodi poslovnu politiku;
- predlaže raspodelu dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima i način pokrivanja gubitaka, odnosno manjaka;
- donosi investicione odluke u skladu sa osnivačkim aktom i zadružnim pravilima;
- donosi poslovnik o svom radu;
- obavlja i druge poslove određene saveznim zakonom, ugovorom o osnivanju i zadružnim pravilima.

Član 38.

Upravni odbor može odlučivati ako sednici prisustvuje više od polovine članova.

Upravni odbor donosi odluke većinom glasova prisutnih članova, ako zadružnim pravilima nije predviđena druga kvalifikovana većina.

Sazivanje sednice, na njezin rad i druga pitanja koja se odnose na rad i odlučivanje upravnog odbora uređuju se zadružnim pravilima.

Član 39.

Predsjednik i članovi upravnog odbora odgovaraju solidarno za štetu koju svojom odlukom prouzrokuju ako je ta odluka donesena grubom nepažnjom ili s namerom da se šteta prouzrokuje.

Lica iz stava 1. ovog člana ne snose odgovornost za štetu ako su bila protiv donošenja odluke i ako su izdvojila svoje mišljenje u zapisnik.

3. Nadzorni odbor

Član 40.

Nadzorni odbor sastoji se od najmanje tri člana. Članovi nadzornog odbora biraju se iz reda zadržara.

Član 41.

Nadzorni odbor:

- vrši nadzor nad zakonitošću rada upravnog odbora i direktora;
- pregleda periodične i godišnje obračune i utvrđuje da li su sačinjeni u skladu s propisima;
- utvrđuje da li se poslovne knjige i druga dokumenta zadruge vode uredno i u skladu s propisima, a može ih dati na veštaganje;
- pregleda izveštaje koji se podnose skupštini o poslovanju i o bilansima zadruge; razmatra izveštaje revizora i predlaže mere za otklanjanje tih nepravilnosti;
- pregleda predloge za raspodelu dobiti, odnosno viška prihoda nad rashodima;
- obaveštava skupštinu zadruge, a, po potrebi, i upravni odbor i direktora zadruge, o rezultatima nadzora;
- podnosi skupštini zadruge godišnji izveštaj o svom radu;
- donosi poslovnik o svom radu;
- obavlja i druge poslove određene ovim zakonom i zadružnim pravilima.

Član 42.

Upravni odbor i direktor zadruge dužni su da nadzornom odboru daju obaveštenja o poslovanju zadruge i omogućiti mu nesmetan rad.

Nadzorni odbor dužan je da zahteva sazivanje sednice skupštine zadruge ako u vršenju nadzora utvrdi da su povređeni interesi zadruge, a naročito ako utvrdi teže nepravilnosti u radu zadruge.

Član 43.

Nadzorni odbor može odlučivati ako sednici prisustvuju dve trećine članova.

Nadzorni odbor donosi odluke većinom glasova prisutnih članova, ako zadružnim pravilima nije drukčije predviđeno.

4. Direktor zadruge

Član 44.

Direktor zadruge organizuje i vodi poslovanje zadruge, zastupa zadrugu, stara se o zakonitosti i odgovara za zakonitost rada zadruge i obavlja druge poslove utvrđene saveznim zakonom, osnivačkim aktom i zadružnim pravilima.

Član 45.

Ako direktor zadruge nije izabran, skupština zadruge imenuje i vršioca dužnosti direktora. Vršilac dužnosti direktora obavlja tu funkciju do imenovanja direktora zadruge, a najduže godinu dana.

Član 46.

Direktor zadruge može biti razrešen zbog gubitaka u poslovanju, kršenja zakona, nesposobnosti, kao i iz drugih razloga utvrđenih zadružnim pravilima. Direktor zadruge snosi i materijalnu odgovornost za odluke koje je doneo, a kojima je zadruga nanesena materijalna šteta.

5. Ograničenje izbora

Član 47.

Predsednik i članovi upravnog odbora, direktor zadruge i predsednik i članovi nadzornog odbora ne mogu biti lica koja su osuđena za krivična dela protiv privrede i službene dužnosti za koja su nastupile pravne posledice osude, dok te posledice traju.

Direktor zadruge ne može biti biran za predsednika upravnog odbora i predsednika i člana nadzornog odbora.

Član upravnog odbora ne može biti biran za člana nadzornog odbora.

6. Klauzula konkurencije

Član 48.

Predsednik i članovi upravnog i nadzornog odbora i direktor zadruge nemoguće za svoj ili tuđi račun obavljati delatnost koja spada u delatnost zadruge, niti mogu biti zadrugari ili zaposleni u drugoj zadrugi, odnosno vlasnici i zaposleni u preduzeću ili drugom prvom licu koje obavlja istu ili sličnu delatnost kao zadruga.

Zadružnim pravilima i kolektivnim ugovorom mogu se utvrditi zabrane iz stava 1. ovog člana i za zadrugare i pojedine zaposlene u zadrugi.

Ako predsednik i član upravnog odbora, nadzornog odbora ili direktor prekrše zabrane iz stava 1. ovog člana, zadruga ih može opozvati, odnosno razrešiti dužnosti, a ako se zabrana odnosi i na zadrugare i pojedine zaposlene, zadruga ih može isključiti iz zadruge, odnosno izreći im prestanak radnog odnosa.

Zadružnim pravilima mogu se propisati i druge mere za slučaj da se prekrše zabrane iz stava 1. ovog člana.

Zadružnim pravilima može se utvrditi da zabrana iz stava 1. ovog člana traje i posle gubitka svojstva iz tog stava, ali ne duže od dve godine.

VII. IMOVINA ZADRUGE

1. Pojam

Član 49.

Imovinu zadruge čine pravo svojine na pokretnim i nepokretnim stvarima, novčanim sredstvima i hartijama od vrednosti (zadružna svojina) i druga imovinska prava.

Zadružna svojina obrazuje se iz udela zadrugara koji su preneseni u svojinu zadruge ili članarine zadrugara, sredstava ostvarenih radom i poslovanjem zadruge i sredstava koja je zadruška stekla na drugi način.

U obavljanju delatnosti, zadruška koristi zadružnu svojinu, a na osnovu drugih imovinskih prava može koristiti i sredstva u svojini zadrugara, kao i sredstva drugih domaćih i stranih pravnih i fizičkih lica.

Zadruška raspolaže svojom imovinom na način određen zakonom, osnivačkim aktom, odnosno zadružnim pravilima.

2. Udeli

Član 50.

Udeli su sredstva koja zadrugari obezbeđuju za osnivanje i poslovanje zadruge.

Svaki zadrugar upisuje jednak udeo.

Zadrugar upisuje udeo u novčanim sredstvima.

Zadrugar može, u celini ili delimično, da upiše udeo i u nenovčanim sredstvima, koja se izražavaju u novčanom iznosu, ako je tako određeno osnivačkim aktom, odnosno zadružnim pravilima.

Vrednost nenovčanog udela sporazumno procenjuju osnivači, a posle osnivanja zadruge - organ određen zadružnim pravilima.

Član 51.

Ako zadrugar uloži pravo svojine na jednu stvar ili više stvari, u pogledu odgovornosti za materijalne i pravne nedostatke stvari shodno se primenjuju pravila o ugovoru o prodaji.

Ako zadrugar uloži pravo na upotrebu stvari, odgovoran je za materijalne i pravne nedostatke stvari prema pravilima ugovora o zakupu, odnosno posluži.

Ako zadrugar uloži postraživanje, odgovoran je za postojanje i naplativost potraživanja.

lan 52.

Udeli se ne mogu vraćati, zalagati niti biti predmet izvršenja za obaveze zadrugara za vreme trajanja statusa zadrugara.

lan 53.

Udeli se valorizuju odlukom skupštine zadruga, u skladu sa zakonom.

lan 54.

Po prestanku statusa zadrugara, valorizovani udeli vraćaju se zadrugarima, odnosno njihovim naslednicima.

Udeli se vraćaju u obliku, na način i u roku određenim zadružnim pravilima. Udeli se ne mogu vraćati pre prestanka odgovornosti zadrugara za obaveze zadruga.

3. Lanarina

lan 55.

Zadruga koje se osnivaju i posluju bez udela zadrugara mogu sredstva za poslovanje obezbeđivati lanarinom zadrugara. Po prestanku statusa zadrugara, lanarina se ne vraća.

VIII. RASPODELA DOBITI, ODNOSNO VIŠAKA I POKRIVANJE GUBITAKA, ODNOSNO MANJAKA

lan 56.

Deo dobiti, odnosno višak prihoda nad rashodima zadruga raspoređuje u obavezni rezervni fond, u procentu utvorenim zadružnim pravilima. Zadružnim pravilima mogu se predvideti i drugi fondovi i izdvajanje sredstava za druge namene.

lan 57.

Deo dobiti, odnosno višak prihoda nad rashodima koji zadruga ne unese u fondove ili ne upotrebi za druge namene raspodeljuje se zadrugarima u skladu sa zadružnim pravilima.

lan 58.

Zadruga pokriva gubitak, odnosno manjak na teret obaveznog rezervnog fonda. Ako se gubitak, odnosno manjak ne može pokriti iz obaveznog rezervnog fonda, pokriva se iz drugih fondova i sredstava za druge namene, a ako se ne može pokriti ni iz tih sredstava - na teret udela.

IX. DELATNOST, SEDIŠTE I FIRMA ZADRUGE

1. Delatnost

lan 59.

Zadruga može obavljati sve delatnosti za koje je registrovana.

Zadruga može da otpo ne obavljanje delatnosti, da obavlja delatnost i da menja uslove njenog obavljanja kad nadležni organ donese rešenje da su ispunjeni uslovi u pogledu tehni ke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapre enja životne sredine, kao i drugi propisani uslovi.

2. Sedište

lan 60.

Sedište zadruge je mesto u kome se obavlja delatnost zadruge.

Ako se delatnost zadruge obavlja u više mesta, sedište zadruge odre uje se zadružnim pravilima.

3. Firma

lan 61.

Firma je naziv pod kojim zadruga posluje. Firma sadrži oznaku vrste zadruge, oznaku "zadruga", oznaku naziva zadruge i sedište zadruge.

Pravo i obavezu da u firmi koriste oznaku "zadruga" imaju samo zadruge koje su osnovane i koje posluju u skladu sa ovim zakonom.

Na zahtev nadležnog organa, zainteresovane zadruge ili zadružnog saveza, sud koji vodi registar brisa e iz registra zadrugu ako utvrdi da nije osnovana i ne posluje u skladu sa ovim zakonom, a koristi oznaku "zadruga".

Zadruga može imati i skra enu oznaku firme, koja sadrži skra enu oznaku vrste zadruge, oznaku "zadruga" i oznaku naziva.

X. SHODNA PRIMENA

lan 62.

Na delatnost, sedište, firmu, mati ni broj, odgovornost organa za nezakonite odluke, odgovornost lanova organa za štetu pri injenu zadruzi, ograni enje izbora za lana upravnog odbora, zastupanje, prokuru, obaveštavanje, poslovnu tajnu, klauzulu konkurencije i zastarelost potraživanja, shodno se primenjuju odredbe saveznog zakona kojim se ure uje pravni položaj preduze a, ako ovim zakonom nije druk ije odre eno.

XI. VOENJE POSLOVNIH KNJIGA I SASTAVLJANJE RAUNOVODSTVENIH ISKAZA

lan 63.

Zadruga vodi poslovne knjige i sastavlja i podnosi ra unovodstvene iskaze i poslovne izveštaje na na in propisan saveznim zakonom kojim se ure uje ra unovodstvo.

Revizija ra unovodstvenih iskaza zadruge vrši se u skladu sa saveznim zakonom kojim se ure uje revizija.

XII. PRESTANAK ZADRUGE

lan 64.

Zadruga prestaje:

- ako joj je izre ena mera zabrane obavljanja delatnosti zbog toga što ne ispunjava uslove za obavljanje - delatnosti, a u roku odre enom u izre enoj meri ne ispuni te uslove, odnosno ne promeni delatnost;
- spajanjem sa drugom zadrugom, pripajanjem drugoj zadrugi, odnosno podelom na više novih zadruga;
- istekom vremena za koje je osnovana, a skupština zadruge pre isteka tog vremena ne odlu i da zadruga nastavi poslovanje;
- ako prestanu da postoje prirodni i drugi uslovi za obavljanje delatnosti;
- ako se pravnosnažnom odlukom suda utvrdi ništavnost upisa u registar;
- odlukom skupštine zadruge;
- ako se broj zadrugara smanji ispod broja propisanog za osnivanje zadruge, a u roku od šest meseci se ne pove a do propisanog broja, o emu je zadruga dužna da obavesti sud kod kog je upisana u registar;
- ako ne obavlja delatnost duže od dve godine neprekidno;
- ste ajem;
- u drugim slu ajevima utvr enim saveznim zakonom.

U slu ajevima iz stava 1. ta . 1, 3, 4, 5, 6, 8. I 10. ovog lana sprovodi se, po pravilu, likvidacija zadruge.

U slu ajevima iz stava 1. ta ke 6. ovog lana skupština zadruge ne može odlu iti o prestanu zadruge ako se odre eni broj zadrugara, koji ne može biti manji od broja potrebnog broj zadrugara, koji ne može biti manji od broja potrebnog za osnivanje te vrste zadruge, pre donošenja odluke o prestanku zadruge pismeno izjasni da zadruga ne prestaje. U tom slu aju glasa se poimeni no, a za zadrugare koji su glasali za prestanak zadruge -smatra se da su istupili iz zadruge.

lan 65.

Zadruga gubi svojstvo pravnog lica brisanjem iz registra. Brisanje zadruge iz registra objavljuje se u "Službenom listu SRJ".

lan 66.

U slu aju prestanka zadruge spajanjem, pripajanjem ili podelom, imovina zadruge prenosi se na njene pravne sledbenike.

lan 67.

U drugim slu ajevima prestanka zadruge, posle namirenja poverilaca i povra aja udela zadrugarima, preostala zadružna imovina prenosi se republi kom zadružnom savezu ija je zadruga bila lanica, za osnivanje nove zadruge, odnosno zadružnom savezu osnovanom na teritoriji na kojoj je bilo sedište te zadruge i koristi se za osnivanje nove zadruge, odnosno za razvoj zadruge na teritoriji na kojoj je bilo sedište te zadruge.

U slu aju prestanka zadruge sredstva zadrugara koja se vode na posebnom ra unu ne mogu biti predmet namirenja poverioca zadruge.

XIII. ZADRU□NI SAVEZI

lan 68.

Zadružni savezi su samostalne interesne i stručne poslovne organizacije, koje se osnivaju radi unapređenja delatnosti zadruga i zaštite njihovih zajedničkih interesa.

lan 69.

Zadružni savezi se osnivaju po vrstama zadruga i za određenu teritoriju, kao okružni za određeno područje i područje pokrajina, teritoriju republika i Savezne Republike Jugoslavije.

Područje za koje se osniva okružni zadružni savez, sedište, poslove i zadatke utvrđuje nadležni Zadružni savez Republike.

lan 70.

Zadružni savezi obavljaju naročito sledeće poslove:

- pružaju stručnu i drugu pomoć pri osnivanju i unapređivanju poslovanja zadruga;
- zastupaju interese zadruga pred državnim organima i organizacijama i bankarskim i drugim finansijskim organizacijama u oblasti zadrugarstva;
- organizuju i podstiču stručno usavršavanje, naučno-istraživački rad i informativno-izdavačku i propagandnu delatnost od interesa za unapređenje zadrugarstva;
- odlučuju o prenosu, odnosno davanju na korišćenje imovine koja im je predata po prestanku zadruga, u skladu sa ovim zakonom;
- donose pravila zadružnog saveza;
- organizuju arbitražu i uređuju način njenog rada;
- prikupljaju podatke potrebne za vođenje zadružne statistike;
- obavljaju i druge poslove koje im poveri zadruga, u skladu s pravilima zadružnog saveza.

lan 71.

Zadružni savezi koji se osnivaju za teritoriju Savezne Republike Jugoslavije, pored poslova iz člana 70. ovog zakona, obavljaju naročito sledeće poslove:

- predstavljaju zadruga u inostranstvu i ostvaruju saradnju s međunarodnim zadružnim organizacijama;
- organizuju sudbinstvo i uređuju način njegovog rada;
- obezbeđuju obavljanje zadružne revizije;
- staraju se o unapređenju zadrugarstva;
- vode evidenciju o zadrugama (zadružni registar) i zadružnu statistiku;
- obavljaju druge poslove propisane ovim zakonom i pravilima zadružnog saveza.

lan 72.

Zadružni savez je pravno lice.

Zadružni savez osnivaju zadruga, odnosno zadružni savezi zaključenjem ugovora o osnivanju i donošenjem pravila zadružnog saveza.

Ugovorom o osnivanju utvrđuju se zadaci i poslovi saveza, firma, sedište i organi saveza, sticanje članstva u savezu i druga pitanja od interesa za osnivanje saveza.

Ian 73.

Pravilima zadružnog saveza ure uju se: zadaci, obaveze i odgovornosti saveza, organi saveza i njihov delokrug, na in njihovog izbora, uslovi i na in njihovog opoziva, mandat, na in predstavljanja zadruga pred nadležnim organima, javnost rada, na in obavljanja stru nih i drugih poslova i druga pitanja zna ajna za rad zadružnog saveza.

Ian 74.

Sredstva za rad zadružnih saveza obezbe uju se u skladu sa ugovorom o osnivanju.

XIV. ZADRU□NA REVIZIJA

Ian 75.

Zadružna revizija je ispitivanje primene zadružnih principa u zadruzi, poslovanja zadruge sa zadrugarima i tre im licima, imovinskopravnih odnosa i me usobnih odnosa zadruge i zaposlenih, kao i primene opštih i zadružnih pravila u pogledu osnivanja, organizovanja i celokupnog poslovanja zadruge.

Ian 76.

Zadružna revizija obavezna je za sve zadruge i može biti redovna i vanredna.

Redovna zadružna revizija obavlja se svake druge godine, a vanredna - po odluci organa zadruge, odnosno na zahtev zadružnog saveza, nadležnih državnih organa, odre enog broja zadrugara utvr enog zadružnim pravilima ili poverilaca zadruge.

Ako se zadruga ne podvrgne redovnoj zadružnoj reviziji u roku iz stava 2. ovog lana, odnosno u roku utvr enom odlukom ili zahtevom za sprovo enje vanredne revizije, revizija e se obaviti na zahtev zadružnog saveza osnovanog za teritoriju Savezne Republike Jugoslavije koji je taj zahtev dužan da podnese zadružnom savezu koji obavlja zadružnu reviziju, u roku od 60 dana od dana kad je revizija trebalo da bude obavljena.

Troškove redovne zadružne revizije snosi zadruga, a troškove vanredne zadružne revizije - podnosilac zahteva ako je zahtev bio neosnovan.

Ian 77.

Zadružnu reviziju obavljaju zadružni savezi koji ispunjavaju propisane uslove. Zadružni savezi osnovani za teritoriju Savezne Republike Jugoslavije utvr uju koji zadružni savezi ispunjavaju uslove za obavljanje zadružne revizije i vode njihov registar.

Ian 78.

Zadruga je dužna da revizoru stavi na raspolaganje isprave i dokumentaciju i pruži druge informacije neophodne za obavljanje revizije i sastavljanje izveštaja o izvršenoj reviziji.

Revizor može da u estuje u radu sednice organa zadruge davanjem odgovora i mišljenja o svim pitanjima koja su predmet zadružne revizije.

Ian 79.

Revizor je dužan da sastavi pismeni izveštaj o obavljenoj reviziji.

Izveštaj iz stava 1. ovog člana sadrži nalaz i ocenu o pitanjima koja su predmetne zadružne revizije. Izveštaj o obavljenoj reviziji sadrži obrazloženje date ocene.

Član 80.

Zadružni savez koji obavlja zadružnu reviziju dužan je da izveštaj o obavljenoj reviziji, s primedbama i uputstvima dostavi ljudrugi, zadružnom savezu u koji je zadruaga u članjena, odnosno zadružnom savezu koji je osnovan za teritoriju Savezne Republike Jugoslavije.

Zadruaga može dostaviti zadružnom savezu koji je obavio reviziju prigovor na izveštaj o obavljenoj zadružnoj reviziji, u roku od 15 dana od dana prijema izveštaja.

Izveštaj o obavljenoj zadružnoj reviziji, postaje konačan danom isteka roka za dostavljanje prigovora, odnosno danom kad zadruaga primi odluku zadružnog saveza koji je obavio zadružnu reviziju o odbijanju prigovora.

Član 81.

Zadruaga jedužna, u roku od 60 dana od dana kada je izveštaj o obavljenoj reviziji postao konačan, da obavesti zadružni savez koji je obavio reviziju i zadružni savez u koji je u članjena, odnosno zadružni savez koji je osnovan za teritoriju Savezne Republike Jugoslavije o svom postupanju po primedbama i uputstvima iz tog izveštaja.

Član 82.

Ako zadružni savez koji je obavio zadružnu reviziju, na osnovu izveštaja o zadružnoj reviziji, oceni da je učinjeno krivično delo, privredni prestup ili prekršaj, dužan je da nadležnom organu podnese prijavu za pokretanje postupka.

Ako zadružni savez, na osnovu izveštaja o obavljenoj zadružnoj reviziji, oceni da su ispunjeni uslovi za likvidaciju zadruge, podnosi sudu koji vodi registar prijavu za pokretanje postupka likvidacije zadruge. O podnesenoj prijavi iz stava 1. ovog člana zadružni savez koji je obavio zadružnu reviziju obaveštava subjekta iz člana 80. ovog zakona.

Član 83.

Odredbe čl. 75. do 82. ovog zakona shodno se primenjuju i na zadružne saveze..

Član 84.

Zadružna revizija obavezna je i za zadružne saveze.

XV. POVERAVANJE JAVNIH OVLAŠĆENJA

Član 85.

Zadružni savez Jugoslavije, Savez stambenih zadruaga Jugoslavije, Savez studentskih i omladinskih zadruaga Jugoslavije i Savez zadrugarstva Jugoslavije (u daljem tekstu: savezi) vrše sledeća javna ovlašćenja:

- donose opšta pravila kojima se uređuje primena zadružnih principa i druga pitanja od značaja za poslovanje vrsta zadruga koje povezuju ti savezi;
- donose pravila kojima se propisuju uslovi koje moraju ispunjavati zadružni savezi i revizori koji obavljaju zadružnu reviziju, sadržina izveštaja o obavljenoj reviziji, kao i druga pitanja od značaja za zadružnu reviziju zadruga koje povezuju ti savezi;
- utvrđuju koji zadružni savezi ispunjavaju uslove za vođenje zadružne revizije i vode registar tih saveza.

Radi vršenja javnih ovlašćenja koja su poverena savezima, pravilima saveza određuje se koji organi saveza doneti pravila iz tač. 1) i 2) ovog člana.

Član 86.

Nadzor nad vršenjem javnih ovlašćenja saveza vrši nadležni savezni organ.

Član 87.

Ako nadležni savezni organ utvrdi da se javna ovlašćenja ne vrše u skladu sa ovim zakonom, naložiće da se utvrđene nepravilnosti otklone u određenom periodu. Savezi podnose Saveznoj vladi godišnji izveštaj o vršenju javnih ovlašćenja najdocnije do 31. marta tekuće godine za prethodnu godinu.

XVI. KAZNENE ODREDBE

Član 88.

Novčanom kaznom od 30.000 do 300.000 novih dinara kazniće se za privredni prestup zadruga:

- ako obavlja delatnost za koju ne ispunjava propisane uslove ili ta delatnost nije u skladu s predmetom poslovanja te vrste zadruga ili ako otpočne obavljanje delatnosti, obavlja delatnost ili menja uslove njenog obavljanja pre nego što nadležni organ donese rešenje da su ispunjeni uslovi u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu i zaštite i unapređenja životne sredine kao i drugi propisani uslovi (član 59. st. 1. i 2);
- ako se u roku predviđenom ovim zakonom ne podvrgne redovnoj zadružnoj reviziji (član 76. stav 2).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u zadruci novčanom kaznom od 1.500 do 15.000 novih dinara.

Član 89.

Novčanom kaznom od 15.000 do 150.000 novih dinara kazniće se za prekršaj zadružni savez osnovan za teritoriju Savezne Republike Jugoslavije ako ne podnese zahtev ili u propisanom roku ne podnese zahtev za obavljanje zadružne revizije zadružnom savezu za obavljanje zadružne revizije za zadruga koje se nisu podvrgle redovnoj, odnosno vanrednoj zadružnoj reviziji (član 76. stav 3).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za prekršaj i odgovorno lice u zadružnom savezu osnovanom za teritoriju Savezne Republike Jugoslavije novčanom kaznom od 900 do 9.000 novih dinara.

Član 90.

Nov anam kaznom od 9.000 do 90.000 dinara kazni e se za prekršaj zadruga:

- ako ne vodi ili uredno ne vodi knjigu zadrugara (lan 26. stav 1);
- ako ne omogu i poveriocu zadruge ili drugom licu koje ima pravni interes uvid u knjigu zadrugara (lan 26. stav 5);
- ako u sojoj firmi koristi oznaku: "zadruga", a nije osnovana i ne posluje u skladu sa ovim zakonom, ili ako je osnovana i posluje u skladu sa ovim zakonom, a u svojoj firmi ne koristi oznaku: "zadruga" (lan 61. stav 3);
- ako po isteku roka predvi enog ovim zakonom ne obavesti sud kod kog je upisana u registar da se broj zadrugara smanjio ispod broja propisanog za osnivanje zadruge (lan 64. stav 1. ta ka 7).

Za radnje iz stava 1. ovog lana kazni e se za prekršaj i odgovorno lice u zadruzi, a za radnju iz stava 1. ta ka 3. ovog lana i odgovorno lice u pravnom licu, nov anam kaznom od 600 do 6.000 novih dinara.

XVII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

lan 91.

Danom stupanja na snagu ovog zakona postoje e zadruge i zadružni savezi nastavljaju da rade na na in i pod uslovima pod kojima su upisani u registar.

Postoje e zadruge i zadružni savezi duni su da usaglase svoju organizaciju, poslovanje i opšte akte s odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Postoje e zadruge i zadružni savezi, koji ne postupe po odredbi stava 2. Ovog lana prestaju sa radom i sud e ih posle sprovedenog postupka likvidacije brisati iz registra.

lan 92.

Preduze a ili delovi preduze a koja su nastala na osnovama ranijih zadruga, mogu se li nim izjašnjavanjem njihovih radnika, zadrugara i kooperanata organizovati u zadrugu u skladu sa odredbama ovog zakona.

lan 93.

Ako je postupak osnivanja ili statusne promene zadruge i zadružnog saveza, kao i postupak izbora organa i donošenja za-družnih pravila i drugih opštih akata zadruga, odnosno zadružnog saveza bio u toku na dan stupanja na snagu ovog zakona, okon a e se po odredbama ovog zakona.

lan 94.

Sredstva koja su zadruge udružile putem raznih ugovora, samoupravnih sporazuma i dogovora, o udruživanju rada i sredstava za izgradnju preradnih i drugih industrijskih kapaciteta, vrati e se zadrugama - udružiocima, putem izdavanja akcija bez naknade, od strane korisnika udruženih sredstava, kada se isti transformiše u akcionarsko društvo.

Kada se korisnik udruženih sredstava iz stava 1. ovog lana transformiše u društvo sa ograni enom odgovornoš u, udružena sredstva zadruga upisuju se kao osniva ki ulog zadruge u ovom društvu.

lan 95.

Imovina koja je bila u vlasništvu zadruga i zadružnih saveza, odnosno saveza zadruga, posle 1. jula 1953. godine, a koja je organizacionim odnosno statusnim promenama ili na drugi na in preneti bez naknade drugim korisnicima koji nisu zadruge ili zadružni savezi, bi e vra ena zadruzi iste vrste ija je imovina bila, odnosno zadružnom savezu, koji vrši funkciju zadružnih saveza ija je imovina bila, a ako nje nema onda zadruzi iste vrste koja posluje na podru ju na kome je poslovala zadruga koja je bila vlasnik imovine iji se povra aj traži, odnosno zadružnom savezu koji vrši funkciju zadružnog saveza odnosno saveza zadruga ija je imovina bila.

lan 96.

Zadruga, odnosno zadružni savez iz prethodnog lana (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), podnosi zahtev za vra anje imovine pravnom licu kome je imovina preneti bez naknade, odnosno nje-govom pravnom sledbeniku (u daljem tekstu: obveznik vra anja imovine).

U slu aju da se u roku od 60 dana od dana podnošenja zahteva iz stava 1. ovog lana, ne postigne sporazum o vra anju imovine, podnosilac zahteva može u roku od dve godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, odnosno od dana formiranja novoosnovane zadruge, pokrenuti upravni postupak pred nadležnim opštinskim organom.

Protiv prvostepenog rešenja u upravnom postupku može se podneti žalba.

Protiv drugostepenog rešenja u upravnom postupku može se voditi upravni spor.

lan 97.

Ako se imovina iz l. 95. i 96. ovog zakona ne može vratiti u obliku u kome je preneti bez naknade podnosilac zahteva ima pravo da traži nov anu protivvrednost imovine ako se sa obveznikom vra anja imovine ne sporazume da se vra anje imovine izvrši u drugim stvarima i pravima.

Nov ana protivvrednost iz stava 1. ovog lana odre uje se prema prometnoj vrednosti imovine koja se utvr uje propisima o prometu nepokretnosti u vreme vra anja imovine.

lan 98.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o zadrugama ("Službeni list SFRJ", br. 3/90) i lan 28. Zakona o izmenama saveznih zakonakojima su odre ene nov ane kazne za privredne presteupe i prekršaje ("Službeni list SRJ", br. 24/ 94).

lan 99.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu SRJ".